

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่สำคัญ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษา

1.1.2 เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา

1.1.4 เพื่อศึกษาผลการนำชุดฝึกอบรมทางไกลที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา

1.2 สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังคมศึกษาที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา รวม 3 เขต จำนวน 518 โรงเรียน จำนวนครูสังคม

ศึกษา 1,066 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดศึกษาที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 ส่วน คือ กลุ่มตัวอย่างครูสังคมศึกษาที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษา โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 54 คน และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ในขั้นการทดลองใช้เบื้องต้น (Tryout) จำนวน 54 คน และขั้นทดลองใช้จริง (Trial Runs) จำนวน 36 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษา ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา จำนวน 5 หน่วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา และแบบประเมินตนเองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางไกลในการนำความรู้จากชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา โดยการสนทนากลุ่มได้รับการบันทึกและนำไปวิเคราะห์ และนำชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ไปทดสอบหาประสิทธิภาพด้วยตนเอง ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ในขั้นทดลองใช้เบื้องต้น (Tryout) กับครูสังคมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 3 ขั้นตอนด้วยกัน คือ แบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบสนาม เมื่อได้ชุดฝึกอบรมตามเกณฑ์ 80/80 แล้ว ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้จริง (Trial Runs) ภายหลังจากการศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลครบแล้ว ผู้วิจัยจัดการฝึกอบรมในส่วนของสื่อเสริม คือ การอบรมแบบเผชิญหน้าให้กับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในขั้นทดลองใช้จริง เพื่อเสริมเติมเต็มให้การฝึกอบรมทางไกลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มสนทนากลุ่มใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกล ทั้ง 3 ขั้นตอน คือแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบสนาม ตามเกณฑ์ 80/80 จากสูตร E_1/E_2 และในขั้นทดลองใช้จริง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

ของผู้เข้ารับการศึกษาที่ใช้อุทคัดติบออบรทงไกล โดยการทดสอบค่าที่ (t – test) และวิเคราะห์แบบประเมินตนเองของผู้เข้ารับการศึกษาที่ใช้อุทคัดติบออบรทงไกล ซึ่งเขียนรายงานผลการนำความรู้จากการศึกษาที่ใช้อุทคัดติบออบรทงไกลไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

1.4 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1.4.1 ครูสังคคศึกษาให้ความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มว่า การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมมีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องจัดสอนในสถานศึกษา โดยเฉพาะ โรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส แต่ครูด่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมอยู่ในระดับน้อย และมีความเห็นว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอนควรบูรณาการไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคคศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รวมทั้งทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ส่วนเนื้อหาที่จะนำมาสอนควรเน้นทั้งในส่วนความรู้และการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคค เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ครูสังคคศึกษามีความต้องการที่จะได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมโดยเน้นการฝึกอบรทงในระบบทงไกล ที่ประกอบด้วยอุทคัดติบออบรทงไกลและการอบรทงแบบเผชิญหน้า เพื่อนำความรู้จากการอบรทงไปพัฒนาการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.4.2 อุทคัดติบออบรทงไกลสำหรับครูสังคคศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษาทั้ง 5 หน่วย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ตามที่กำหนดไว้

1.4.3 ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรทงของผู้เข้ารับการศึกษาที่ใช้อุทคัดติบออบรทงไกล เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา หลังการฝึกอบรทงสูงกว่าการก่อนการฝึกอบรทงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.4 ผู้เข้ารับการศึกษาที่ใช้อุทคัดติบออบรทงไกลรายงานว่าได้นำความรู้จากการศึกษาอุทคัดติบออบรทงไกลสำหรับครูสังคคศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้ขยายโลกทรรศน์เกี่ยวกับการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอุทคัดติบออบรทงไกลนี้เหมาะที่จะใช้เป็นคู่มือสำหรับครูสังคคศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบต่อไป

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังกัดมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา มีข้อนำสังเกตดังนี้

2.1 เนื่องจากครูสังกัดมศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา รวมทั้งเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เช่น สามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม จนนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้ง ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงตามมา ดังนั้น การนำการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมมาใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อเกิดความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน จะนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคมในบริเวณดังกล่าวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงฉวี จงรักษ์ (2553) ที่ใช้วิธีการสอนแบบการใช้เรื่องเล่า และกระบวนการกลุ่ม ในการช่วยสร้างการยอมรับระหว่างนักเรียนต่างวัฒนธรรม ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม จึงมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่ง แต่เนื่องจาก ครูสังกัดมศึกษาส่วนใหญ่ ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมอยู่ในระดับน้อย จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมไม่ได้นำไปสู่การปฏิบัติคืออย่างป็นรูปธรรม ดังนั้น ครูสังกัดมศึกษาจึงมีความต้องการได้รับการอบรม เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ

จากความคิดเห็นดังกล่าว ครูสังกัดมศึกษาจึงมีความต้องการแนวทางเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม โดยเฉพาะคู่มือการสอนหรือจัดทำเป็นชุดการสอนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยนำไปศึกษาด้วยตนเองและนำความรู้ไปพัฒนาการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษาต่อไป

2.2 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังกัดมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกล โดยกำหนดสมมุติฐานไว้คือ ชุดฝึกอบรมทางไกลมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 และมีผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

การที่ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังกัดมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา และได้ทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกล และชุดฝึกอบรมทางไกลมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 จึงเป็นการประกันคุณภาพว่าชุดฝึก

อบรมดังกล่าวมีความเหมาะสมที่ครูสังคัมศึกษาสามารถนำไปใช้ศึกษาด้วยตนเอง หากไม่มีการทดสอบ ประสิทธิภาพ การนำไปใช้อาจไม่ได้ผลตามที่ครูสังคัมศึกษาต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ ที่ระบุถึงความจำเป็นที่ต้องมีการทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมทางไกล (ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2540: 210 – 213)

2.3 ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอน

พหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและพหุวัฒนธรรม แนวทางการจัดหลักสูตรพหุวัฒนธรรมของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมในสถานศึกษา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อความเข้าใจพหุวัฒนธรรม แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม เพื่อให้ครูสังคัมศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายละเอียดที่ปรากฏในเอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลนี้ ทำให้ครูสังคัมศึกษาเกิดแนวคิดที่หลากหลายและเห็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมได้มากยิ่งขึ้น ตามที่ครูสังคัมศึกษาได้แสดงความคิดเห็นทั้งจากการสนทนากลุ่มที่ต้องการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบมากขึ้น การที่ครูสังคัมศึกษาได้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลดังกล่าว ซึ่งเป็นการศึกษาด้วยตนเองนั้น เป็นการประหยัดทั้งทรัพยากร และเวลา ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการฝึกอบรมทางไกลโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล ที่ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการและความสำคัญของชุดฝึกอบรมทางไกลไว้ (ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2540)

ดังนั้น ครูสังคัมศึกษาจึงสามารถใช้ประมวลสาระชุดฝึกอบรมทางไกลเป็นคู่มือสำหรับการจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมและอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การสอนพหุวัฒนธรรมมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง และนำไปสู่ความเข้าใจอันดีต่อกันท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรมของสังคม

2.4 ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคัมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรม

ให้กับผู้เรียนในสถานศึกษานั้น จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้ารับการศึกษาในชั้นการทดลองใช้จริง ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชนต่างๆ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมเฉพาะ เพื่อครูสังคัมศึกษาจะได้นำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมได้มากขึ้น และควรเพิ่มตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสังคัมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้มากขึ้น

นอกจากนี้ ควรแนะนำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ โดยเฉพาะเว็บไซต์ต่างๆ เพื่อให้ครูสังคมศึกษาใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมในชุมชนอื่นๆ ได้มากยิ่งขึ้น และยังสามารแนะนำนักเรียนที่สนใจให้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอีกด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอน วัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา เป็นชุดฝึกอบรมที่จัดทำเป็นคู่มือ ที่ครูสังคมศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะในส่วนของแนวทางการจัดหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วัฒนธรรม เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน วัฒนธรรม ให้แก่ผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.2 ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอน วัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา เป็นชุดฝึกอบรมที่ออกแบบให้ครูสังคมศึกษาสามารถใช้ศึกษาด้วยตนเอง ในการศึกษาชุดฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ใช้ชุดฝึกอบรมควรศึกษาในส่วนของประมวลสาระและแนวการศึกษาชุดฝึกอบรมไปพร้อมกัน กล่าวคือ ศึกษาแผนการฝึกอบรมจากแนวการศึกษา แล้วทำแบบประเมินตนเองก่อนการฝึกอบรม แล้วจึงศึกษาเนื้อหาสาระในประมวลสาระ พร้อมปฏิบัติการกิจกรรมในแนวการศึกษา เมื่อศึกษาจบแต่ละหน่วยแล้ว จึงประเมินตนเองหลังการฝึกอบรม เพื่อดูว่ามีความก้าวหน้าในการศึกษาอย่างไร การศึกษาด้วยตนเองนี้ จะทำให้ครูสังคมศึกษามีความเข้าใจอย่างถูกต้อง และเป็นการศึกษาด้วยตนเองตามความสะดวกโดยเฉพาะเรื่องเวลา เมื่อศึกษาและมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้แล้ว จึงนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง คือการจัดการเรียนการสอน วัฒนธรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.3 ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอน วัฒนธรรมนั้น สามารถใช้เป็นคู่มือเพื่อจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้กับผู้เรียนในทุกระดับชั้น ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาทุกชั้นปี และสามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ นอกเหนือจากเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา

3.1.4 ผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ สามารถนำแนวคิดและรายละเอียดในประมวลสาระชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา โดยเฉพาะวิธีสอนแบบต่างๆและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนรับผิดชอบ เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของสันติสุขที่จะเกิดขึ้นในสังคม

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นชุดฝึกอบรมทางไกลที่เน้นสื่อสิ่งพิมพ์ คือ ประมวลสาระและแนวการศึกษา รวมทั้งสื่อปฏิสัมพันธ์ คือการอบรมแบบคฝิชญหน้า จึงควรมีการวิจัยโดยใช้สื่อประเภทอื่นๆ โดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบอื่นๆ

3.2.2 ควรมีการวิจัยในลักษณะของการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เช่นเดียวกับการวิจัยครั้งนี้ แต่เน้นการบูรณาการแนวคิดและเนื้อหาสาระเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ อีก 7 กลุ่ม คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ และควรเสนอกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าว

3.2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูสังคมศึกษา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนพหุวัฒนธรรมให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา ว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนจากครูสังคมศึกษาที่ได้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางไกลดังกล่าว มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง เช่น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมมากขึ้นเพียงใด มีเจตคติต่อผู้อื่นที่มีวัฒนธรรมแตกต่างจากตนมากขึ้นเพียงใด รวมทั้งมีการปฏิบัติต่อผู้อื่นในชุมชนที่มีความหลากหลายอย่างไร เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2552) **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- กฤษณ์ พลอยโสภณ (2538) “ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดสำหรับเกษตรกร
ภาคตะวันออก” **วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** แขนงวิชาเทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- จารุณี มณีกุล (2551) รายงานการวิจัย เรื่อง **การศึกษาเชิงพหุวัฒนธรรมในการศึกษาพิเศษ**
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2536) “การศึกษาทางไกลกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” ใน **ประมวล สารชุด**
วิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หน่วยที่ 12 เล่ม 3
นนทบุรี บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540) “ชุดการสอนรายบุคคล” ใน **เอกสารการสอน**
ชุดวิชาสื่อการศึกษาพัฒนสรร หน่วยที่ 4 เล่มที่ 1 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____ (2540) “ชุดการสอนทางไกล” ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการศึกษาพัฒนา**
สรร หน่วยที่ 5 เล่ม 1 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ดวงมณี จงรักษ์ และคณะ (2553) รายงานการวิจัยเรื่อง **การใช้การเล่าเรื่องเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้**
ในวัฒนธรรมและยอมรับความหลากหลายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี
ภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้รับการ
สนับสนุนโดยสถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้ (วพส.)
- _____ (2553) รายงานการวิจัยเรื่อง **ประสิทธิผลของกระบวนการกลุ่มเพื่อส่งเสริมการ**
ตระหนักรู้ในวัฒนธรรมและการยอมรับความหลากหลายของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
จังหวัดปัตตานี ภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ ได้รับการสนับสนุนโดยสถาบันวิจัยและพัฒนาสุขภาพภาคใต้ (วพส.)

- บึงอร ร้อยกรอง (2554) การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม ดุษฎีนิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุญเลิศ ส่องสว่าง (2549) “สื่ออิเล็กทรอนิกส์” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและ
สื่อการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) หน่วยที่ 10 นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- รัชณี รัตนา (2546) รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาชุดให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนาความ
ฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม
สถาบันราชภัฏยะลา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี (2542) พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง
ศึกษาธิการ (2552) ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด
- สุนันทิพย์ บุญสมบัติ “สกลทรรศน์ศึกษากับพหุวัฒนธรรมและพหุเชื้อชาติ” ในประมวลสาระชุดวิชา
สกลทรรศน์ศึกษา หน่วยที่ 13 เล่ม 3 นนทบุรี บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- อนันต์ ทิพย์รัตน์ และคณะ (2543) “การศึกษาหลากหลายวัฒนธรรมสำหรับประเทศไทย” วารสาร
สงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 พ.ศ. – ส.ศ. 2543
- Banks, James A. (1977). **Teaching Strategies for the Social Studies**. 2nd. Mass: Addison-Wesley.
- _____ (2004). **Handbook of Research on Multicultural Education**. Second Edition.
CA: John Wiley and Sons.
- Banks, J.A. (2006). **Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum, and Teaching**
(5th ed.) Boston: Allyn and Bacon.
- _____ (2008). **Introduction to Multicultural Education**. Boston: Pearson Education, Inc..

